

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.3.2014
COM(2014) 153 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU SVETU

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2014

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU SVETU

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2014

1. Uvod

Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2014 tako kot v prejšnjih izdajah obravnava določene ključne ovire, s katerimi se soočajo podjetja Evropske unije (EU) na trgih strateških partnerjev EU, tj. Kitajska, Indija, Japonska, Mercosur¹, Rusija in Združene države Amerike (ZDA). Glavni cilj poročila je povečati ozaveščenost o glavnih ukrepih omejevanja trgovine in ponovno poudariti pomen reševanja teh ovir na osredotočen in usklajen način.

Ta, četrta izdaja Poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe omogoča pregled doseženega napredka v zvezi z ovirami, ki so bile opredeljene v prejšnjih izdajah ter analizira več novih ukrepov, ki vzbujajo resno zaskrbljenost. Čeprav je bil pri več ukrepih omejevanja trgovine dosežen znaten napredek, nekatere ovire ostajajo, zato jih mora EU s svojimi strateškimi partnerji še naprej odločno obravnavati. Veliko ovir je povezanih z zahtevami po lokalni vsebini, ki jih pogosto postavljajo države v vzponu (zlasti Kitajska, Indija in Brazilija).

Uveljavitveni ukrepi EU, katerih del je tudi Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe, dopolnjujejo ambiciozno pogajalsko agendo z namenom zagotoviti, da bo vključitev industrije EU v svetovne dobavne verige aktivno podprla celotno strategijo za delovna mesta in rast. Ob postopnem izhodu iz recesije je izredno pomembno zagotoviti odprte in poštene tržne pogoje na izvoznih in naložbenih trgih naših strateških partnerjev. Da bi Komisija izboljšala pogoje dostopa do trga za podjetja EU tudi na navedenih trgih, je v okviru evropske strategije dostopa do trga aktivno sodeluje s precej obsežnejšo skupino trgovinskih partnerjev.

Trgovinski pogoji bi se morali izboljšati tudi na podlagi sklepa „balijskega svežnja“, sprejetega na 9. ministrski konferenci STO decembra 2013, ki vzpostavlja nove mnogostranske ureditve glede olajševanja trgovine.² Na večstranski ravni potekajo pogajanja o sporazumu o trgovini s storitvami, prav tako se nadaljujejo pogajanja o razširitvi obsega Sporazuma o informacijski tehnologiji, vendar slednja od novembra 2013 mirujejo. Ob robu Svetovnega gospodarskega foruma januarja 2014 v Davosu se je EU skupaj s 13 drugimi članicami STO zavezala, da bo začela večstranska pogajanja o liberalizaciji trgovine z zelenim blagom.

EU vzporedno s to mnogo- in večstransko agendo izvaja obsežno in ambiciozno dvostransko agendo za odpiranje trgov tretjih držav. Nadvse pomembna so pogajanja z ZDA o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb. Daljnosežen in ambiciozen sporazum o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb, ki bi vključeval trdne ureditve pri regulativnem sodelovanju in zakonodajni usklajenosti, bi lahko pomagal zmanjšati netarifne ovire, s katerimi se podjetja EU v ZDA še vedno soočajo. Lahko bi tudi

¹ Brazilija/Argentina.

² Glej http://www.wto.org/english/news_e/news13_e/mc9_06dec13_e.htm

postavil svetovne standarde na mnogih področjih in spodbudil več tretjih držav, da bi ravnale enako, kar bi koristilo izvozni industriji EU.

Dvostranska pogajanja z Japonsko so prav tako v polnem teku. Med četrtem krogom razprav, ki je potekal januarja 2014 v Bruslju, sta obe strani že razpravljali o predlogih obeh strani za besedilo prihodnjega sporazuma o prosti trgovini. EU se še naprej močno osredotoča na netarifne ovire, ki podjetjem EU na Japonskem znatno otežujejo dostop do trga v mnogih sektorjih.

Pogajanja s Kanado o celovitem gospodarskem in trgovinskem sporazumu so bila na politični ravni zaključena 18. oktobra 2013. Trgovinski sporazum s Perujem in Kolumbijo se začasno izvaja v Peruju od 1. marca 2013, v Kolumbiji pa od 1. avgusta 2013. Od leta 2013 se začasno izvaja trgovinski steber pridružitvenega sporazuma med EU in Srednjo Ameriko. Gruzija in Moldavija sta 29. novembra 2013 parafirali pridružitvena sporazuma, vključno s poglobljenimi in celovitimi sporazumi o prosti trgovini z EU, nasprotno pa se Ukrajina in Armenija za parafiranje pridružitvenih sporazumov na tej stopnji nista odločili.

Poleg tega je EU vključena v pogajanja o sporazumu o prosti trgovini z več drugimi tretjimi državami in regijami, in sicer z Mercosurjem, Indijo, Malezijo, Vietnamom, Tajsko in Marokom. EU in Singapur sta parafirala sporazum o prosti trgovini 20. septembra 2013; kar zadeva Indonezijo in Filipine, pa EU šele začenja izvajati pripravljalne ukrepe za proučevanje obsega in ravni ambicije za bodoča pogajanja o sporazumih o prosti trgovini. Z Mehiko potekajo predhodni pogovori v zvezi z morebitno modernizacijo sedanjega sporazuma o prosti trgovini.

EU nadaljuje tudi prizadevanja za zagotovitev celovitega in nemotenega izvajanja sporazuma o prosti trgovini med EU in Južno Korejo, ki je začel veljati 1. julija 2011.³

Z vidika celovite pogajalske agende EU je še pomembneje zagotoviti, da se trgovinske priložnosti, ustvarjene s pogajanjem, res realizirajo v trgovinskih tokovih na terenu. Na podlagi tega Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2014 opredeljuje najpomembnejše ovire za dostop na trg, ki so jih opredelili naši strateški partnerji.

Strategija EU za dostop do trga te ukrepe nadalje obravnava s stalnim postopkom izbiranja in prednostnega razvrščanja ključnih ovir, rezultat katerega je bila opredelitev 220 ovir na 32 trgih tretjih držav. Komisija se je nedavno vključila v študijo za izmero uspešnosti EU pri odstranjevanju ključnih ovir. Glede na to analizo so bili od skupaj 220 ključnih ovir rezultati od oktobra 2012 naprej pozitivni v 70 primerih, s čimer so skupne koristi za EU znašale približno 2 milijardi EUR letno.

Komisija tudi redno objavlja „poročilo o morebitnih ukrepih omejevanja trgovine“.⁴ Deseto tako poročilo o oceni razvoja v obdobju od maja 2012 do maja 2013 je pokazalo, da so člani G-20 uvedli 154 novih ukrepov, odpravili pa so jih le 18. Na splošno se ocenjuje, da je skupno število ukrepov, ki bi lahko omejevali trgovino, naraslo na 688.

Glede naložb je nedavni razvoj dogodkov v tretjih državah pokazal, da se evropski vlagatelji v vedno več državah soočajo z zaskrbljujočim trendom. Ti primeri pogosto vključujejo

³ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/south-korea/>.

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/september/tradoc_151703.pdf.

neupoštevanje obstoječih dvostranskih sporazumov o spodbujanju in varovanju naložb z različnimi državami članicami EU, in sicer zlasti v zvezi z dejanji, ki pomenijo razlastitev vlagateljev, pa tudi *de facto* ali celo *de iure* ponovno nacionalizacijo podjetij, ki jih uspešno vodi tuj vlagatelj. Več zahtevkov se je obravnavalo na ravni mednarodne pristojnosti, kot v primeru Argentine in Rusije, in pri nekaterih je bil dosežen napredek (glej Argentina/Repsol v poglavju 2.1). Poleg tega ima odpoved ali načrtovanje odpovedi dvostranskih sporazumov o spodbujanju in varovanju naložb v nekaterih državah negativen učinek na okolje za naložbe ter na njihovo privlačnost za naložbe za podjetja EU. Zaskrbljenost zlasti vzbuja odločitev Južne Afrike, da prekine svoje sporazume z državami članicami EU o spodbujanju in varovanju naložb, pa tudi osnutek zakonodaje, s katerim namerava nadomestiti te sporazume, s čimer vlagateljem ne bo mogla zagotoviti primerljive pravne varnosti in predvidljivosti, ki so ju bili deležni do zdaj.

2. Rezultati ukrepov EU glede dostopa na trg in ovir za naložbe v letu 2013

Številne ovire na trgih strateških partnerjev, opredeljene v Poročilu o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2013, se obravnavajo kot ključne prednostne naloge v naših dvostranskih odnosih, saj so zelo pomembne za podjetja EU in imajo pogosto sistemski vpliv. Komisija in države članice so jih zato sistematično izpostavljale na vseh dvostranskih srečanjih, pogosto na najvišji politični ravni.

Pri veliko ovirah, navedenih v Poročilu o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2013, je bil dosežen znaten ali delen napredek. V teh primerih so imeli ukrepi EU, ki so se sprejeli v okviru strategije dostopa do trga, pomembno vlogo. V drugih primerih kljub vsem našim prizadevanjem napredek ni bil zabeležen. Zlasti v zvezi z Rusijo ostaja veliko vprašanj dostopa do trga kljub pristopu države k STO avgusta 2012. Kot v prejšnjih letih tudi Poročilo o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2014 navaja določene nove pomembne ovire.

2.1 Uspešni ukrepi EU v letu 2013

Veliko ovir dostopa do trga, navedenih v prejšnjih treh izdajah poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe, se je leta 2013 v celoti ali delno odpravilo.

Kitajska

Kitajska je naredila pomemben korak naprej pri sprejemanju politike podjetjem prijaznejšega okolja. 27. septembra 2013 je državni svet izdal sklep Guo Fa 2013 št. 38, s katerim je vzpostavil območje proste trgovine Kitajska (Šanghaj). Čeprav je to omejen in osredotočen poskus v postopku odpiranja in reform, je lahko prvi korak k zmanjšanju omejevanja naložb. V preteklosti so bili omejeni poskusi te vrste podlaga za obsežnejše reforme.

Na 16. vrhu EU – Kitajska 21. novembra 2013 sta obe strani uradno začeli pogajanja o celovitem dvostranskem sporazumu o naložbah, ki zajema varovanje naložb in dostop do trga. Predlagani sporazum o naložbah med EU in Kitajsko bo za EU prva priložnost za pogajanje o sporazumu, ki zadeva samo naložbe, na podlagi novih pristojnosti, ki jih dodeljuje Lizbonska

pogodba. Kitajska je potrdila, da bo v svojih pogajanjih z EU o naložbah uporabila pristop z „negativnim seznamom“.

Kitajska je izvedla pozitivno razsodbo iz poročila pritožbenega organa STO o izvoznih omejitvah za industrijske surovine z dne 31. januarja 2012. Kar zadeva drugi primer o izvoznih omejitvah Kitajske za redki zemljini, volfram in molibden, ki se je začel 13. marca 2012, postopek pred STO še poteka. Končno poročilo odbora STO se pričakuje v začetku leta 2014.

Kar zadeva oprostitve DDV za doma proizvedene regionalne zrakoplove, je kitajsko ministrstvo za finance 9. septembra 2013 obvestilo EU, da je razveljavilo okrožnico št. 51, objavljeno leta 2000, in okrožnico št. 97 iz leta 2002, s katerima se je odobrila oprostitve DDV za prodajo določenih modelov doma proizvedenih regionalnih zrakoplovov na Kitajskem. Če se to potrdi, bo pomenilo napredek pri odpravljanju dolgotrajne diskriminacije uvoza regionalnih zrakoplovov. EU je Kitajsko pozvala, naj predloži dokumentirane dokaze o napovedanih ukrepih za pravno varnost gospodarskih subjektov EU.

Mednarodna delovna skupina za izvozna posojila se je leta 2013 sestala trikrat, pri čemer je bila gostiteljica septembrskega srečanja EU. Mednarodna delovna skupina razpravlja o pogojih financiranja izvoza in subvencijah, torej o temi, ki je še posebej pomembna za odnose med EU in Kitajsko. Skupina se je začela pogajati o smernicah za posojila v ladijskem sektorju in sektorju za medicinsko opremo, da bi postavila mednarodne smernice za financiranje izvoza, ki bi bile skladne z mednarodnimi dobrimi praksami.

Kitajska je uvedla diskriminatorne carinske in davčne ukrepe, ki so otežili logistiko in ladijsko industrijo, in sicer 24. maja 2013, ko sta ministrstvo za finance in državna davčna uprava izdali novo okrožnico o DDV za prevozno industrijo, ki je pilotni projekt zamenjave davka iz dejavnosti z DDV razširila na celotno državo. Okrožnica št. 37 je začela veljati 1. avgusta 2013. Špeditermom od svoje davčne osnove ni več dovoljeno odbijati določenih stroškovnih postavk, kot je mednarodna tovarnina, in uvesti morajo 6-odstotni DDV ter 0,8-odstotno dodatno lokalno dajatev od bruto dohodka (vključno s stroški za prevoz tovora), pridobljenega od strank. Predstavniki tujih industrij so ocenili, da bi ta ukrep z vidika poslovnih interesov prevoza njihova podjetja lahko bremenil za več kot 2 milijona EUR na teden.

EU se je za rešitev te resne težave skupaj z lokalnimi partnerji vključila v konstruktivni dialog s kitajskimi oblastmi. 12. decembra 2013 sta ministrstvo za finance in državna davčna uprava izdali skupno okrožnico, ki odpravlja diskriminatorne učinke iz okrožnice št. 37, in ki je logistično industrijo ponovno oprostila DDV in dodatne dajatve.

Indija

V Indiji je vlada začasno ustavila izvajanje politik prednostnega javnega naročanja za doma proizvedene elektronske proizvode in telekomunikacijske izdelke zaradi pomislekov o varnosti iz leta 2012. Načrtovane in že sprejete določbe so natančno opredelile, da bi za elektronske proizvode in telekomunikacijske izdelke, pri katerih so pomembni varnostni vidiki, morali javni, in še pomembneje, zasebni naročniki (npr. operaterji telekomunikacijskih storitev) obvezno dajati prednost domačim izdelkom. To bi podjetja močno obremenilo. Politike za javna naročanja sicer niso preklicane, temveč se pregledujejo, napoved iz julija 2013 izrecno izključuje zahteve za domačo proizvodnjo (na podlagi odstotkov ali česa drugega) v zasebnem sektorju in zaradi varnosti. Za elektronske proizvode je Indija

23. decembra 2013 sprejela novo prednostno politiko, ki dejansko zanemarija varnostne razloge in obravnava le javna naročila. EU si bo še naprej prizadevala odpraviti neupravičene ukrepe z lokalno vsebino.

Indija je prav tako dvakrat preložila obvezno testiranje in zahtevo za certificiranje elementov telekomunikacijskega omrežja iz varnostnih razlogov, in sicer na 1. julij 2014. EU bo kljub temu še naprej vztrajala, naj Indija svoje zahteve utemelji na ustreznih mednarodnih varnostnih standardih za telekomunikacijsko opremo in na sprejetju poročil o testiranju in certifikatov, ki jih izdajo kvalificirani tuji laboratoriji.

V zvezi z obvezno skladnostjo jeklenih proizvodov z novimi nacionalnimi standardi in certificiranjem s strani urada za indijske standarde je bil začetek veljavnosti zahtev po obveznem certificiranju za določene jeklene proizvode prestavljen na april 2014. Poleg tega so bili avgusta 2013 nekateri izdelki, ki se dobavijo neposredno za večje projekte, za katere velja nekaj pogojev (v sektorjih infrastrukture, nafte, industrijskih proizvodov z visokotehnološkimi elementi, jedrskih reaktorjev, obrambe, kemičnih in petrokemičnih izdelkov ter gnojil), izvzeti iz sheme certificiranja. Vendar še vedno obstajajo nekatere težave, povezane s postopkom registracije.

Indija je prav tako uradno podaljšala prehodno obdobje za obvezno registracijo 15 kategorij informacijske tehnologije in elektronskega potrošniškega blaga do 3. januarja 2014 (prvotni rok je bil 3. april 2013). Obvestilo iz maja 2013 je do nadaljnjega omogočil sprejetje preskusov, ki jih izvajajo tuji certifikacijski organi, ki so bodisi člani sheme IECEE CB⁵ bodisi laboratoriji z mednarodno akreditacijo v okviru ILAC MRA.⁶ Pomembno bo zagotoviti, da se v praksi ne bodo zahtevali nadaljnji obvezni preskusi v indijskih laboratorijih, saj bi to lahko pomenilo velik zaostanek pri pridobivanju dovoljenja za dajanje v promet velike količine elektronskih izdelkov, uvoženih v Indijo, in bi tujim podjetjem povzročilo znatne dodatne stroške ter časovni pritisk pri trženju. Uvedba (kratkih) obdobj veljavnosti izdanih poročil o testiranju bi težavo še povečala. Kljub sprejemanju rezultatov testiranja iz tujine se shema zdi preobremenjujoča z vidika nizkih varnostnih tveganj, povezanih z zadevnimi izdelki.

Indija je uvedla nekatere spremembe glede naložbenih pravil in zagotovila možnost za 100-odstotno tuje lastništvo v telekomunikacijskem sektorju. Napredek je bil dosežen tudi pri naložbah v trgovine na drobno z eno blagovno znamko. Po odprtju sektorja so nekatera evropska podjetja že vložila vlogo za dovoljenje in ga že pridobila. Neko evropsko podjetje je vložilo vlogo tudi za dovoljenje za trgovino na drobno z več blagovnimi znamkami, kar je bil prvi tak primer tujega podjetja v Indiji.

Brazilijska/Argentina

Kar zadeva Brazilijo, je mogoče poročati o napredku v zvezi s seznamom 100 začasnih izjem za skupno zunanjo tarifo. Seznam, ki je začel veljati septembra 2012, se je prenehal

⁵ Shema Organa za certificiranje (CB), ki deluje znotraj Svetovnega sistema testiranja skladnosti in certificiranja elektrotehnične opreme in komponent (IECEE): <http://www.iecee.org/>.

⁶ Sporazum o medsebojnem priznavanju akreditacij (MRA) Mednarodnega združenja za akreditacijo laboratorijev (ILAC): <https://www.ilac.org/>

uporabljati konec oktobra 2013. Še pomembneje pa je, da se nov seznam 100 izjem za skupno zunanjo tarifo, predviden na začetku leta 2013, nazadnje ni uveljavil.

Kar zadeva diskriminatorne davčne ugodnosti, ki jih Brazilija dodeljuje zlasti domačim proizvajalcem motornih vozil in elektronike, ki izpolnjujejo določene zahteve po lokalni vsebini, je EU 19. decembra 2013 pred STO vložila zahtevo za postopek reševanja sporov.⁷

Argentina je januarja 2013 odpravila nesamodejno izdajanje uvoznih dovoljenj (razen za kolesa), vendar se ostali omejevalni ukrepi za trgovino in izvoz še vedno izvajajo, zlasti zahteva za izjavo pod prisego pred uvozom za celoten uvoz. Na zahtevo EU, ZDA in Japonske je bil maja 2013 ustanovljen odbor STO za reševanje sporov, da prouči spor v zvezi z izjavo pod prisego pred uvozom ter druge neuradne ukrepe omejevanja uvoza, kot so zahteve za izravnavo uvoza za vse uvoznike.⁸ Argentina prav tako ohranja omejitve pri prenosu tujih valut, dividend in licenčin, ki so postale pomemben del njene gospodarske politike in se uporabljajo na primer za upravljanje z menjalnimi tečaji. Argentina uporablja omejitve tudi v sektorju pozavarovalnih storitev.

Aprila 2012 je argentinska vlada razlastila 51 % delnic YPF, argentinske enote v lasti španskega naftnega podjetja Repsol, ne da bi priskrbelo zadostno in pravočasno povračilo škode. Ob razlastitvi je Repsol zahteval povračilo za izgubo velikega dela proizvodne zmogljivosti in rezerv nafte. Konec novembra 2013 sta Argentina in Repsol sklenila načelni sporazum o odložitvi pravnih sporov ter o postopku določanja zneska za povračilo škode. Pogajanja o podrobnostih končnega sporazuma so se začela.

Združene države

Združene države so razširile seznam držav članic EU, ki se štejejo za proste klasične prašičje kuge, ptičje gripe, atipične kokoške kuge ter delno vezikularne bolezni prašičev. Po večletnih razpravah je bil konec leta 2013 objavljen končni predpis o goveji spongiformni encefalopatiji (BSE). EU pričakuje, da bo izvoz goveda v ZDA kmalu ponovno sprostil. Vendar ocene bolezni živali še niso opravljene v nekaterih državah članicah EU, ki imajo v skladu z usklajeno zakonodajo EU enak status bolezni. Namesto obravnavanja vsake države članice posebej bi morali uvozni pogoji ZDA odražati dejansko stanje enotnega trga EU in pravočasno upoštevati odločitve EU glede upravljanja zdravja živali ter obstoječe določbe mednarodnih organov za standardizacijo (npr. Office International des Epizooties). Vloge EU za izvozne proizvode živalskega porekla se soočajo z dolgimi zamudami na primer za mlečne proizvode razreda A, žive školjke in proizvode malih prežvekovalcev. EU je še vedno tudi zaskrbljena glede izredno dolgih zamud pri obravnavi drugih sanitarnih in fitosanitarnih zahtevkov za izvozno dovoljenje, ki jih je predložila, npr. za jabolka, hruške, koščičasto sadje in paprike. Tekoča pogajanja z ZDA o čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb ponujajo priložnost za razpravo o sanitarnih in fitosanitarnih vprašanjih v novem okviru.

Japonska

⁷ http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds472_e.htm.

⁸ http://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds445_e.htm.

Od začetka pogajanj o celovitem sporazumu o prosti trgovini z Japonsko aprila 2013 so potekali štirje krogi razprav. Dosegel se je določen napredek, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja. Razprave v zvezi z netarifnimi ovirami v okviru sporazuma o prosti trgovini se nadaljujejo. V zvezi z nekaterimi od teh ovir (npr. na področju ekološke hrane in izdaje dovoljenj za veleprodajo alkohola) je Japonska že izpolnila zaveze, sprejete v fazi priprav za začetek pogajanj o sporazumu o prosti trgovini (t. i. predhodna študija), pri nekaterih drugih ovirah pa je bil s predhodnimi študijami in razpravami o sporazumu o prosti trgovini dosežen le delni napredek (npr. na področju farmacevtskih izdelkov, prehranskih dopolnil, govedine, certificiranja radijske in telekomunikacijske opreme ter postopkov pridobivanja dovoljenj za medicinske pripomočke). Kar zadeva prehranska dopolnila, je bilo na primer 38 od 46 snovi na zahtevo EU že odobrenih, za dve bo dovoljenje izdano predvidoma junija 2014, za ostalih šest pa poteka ocenjevanje tveganja. Japonska je prav tako dosegla napredek pri dostopu do trga EU za govedino tako, da je trem državam članicam že dovolila izvoz mesa živali, ki so mlajše od 30 mesecev, zahtevki več drugih držav članic pa so v postopku odobritve.

2.2 Nerešene ovire za dostop na trg zahtevajo nadaljnje ukrepanje EU

Na žalost še vedno ostajajo nekatere ovire, opisane v prejšnjih treh izdajah poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe, in še naprej močno otežujejo dostop subjektov EU na trge.⁹ V okviru strategije dostopa do trga bo EU ukrepala še naprej, da bi zagotovila napredek pri navedenih vprašanjih. To zadeva zlasti naslednje ukrepe, ki omejujejo trgovino:

Kitajska

- „avtohtona inovacijska politika“;
- zahteve po lokalni vsebini;
- ovire v zvezi s tajnostjo podatkov, vključno s pregledom uredb o šifriranju za poslovne namene;
- predpisi glede kozmetike.

Indija

- postopek certificiranja avtomobilskih plaščev s strani urada za indijske standarde;
- sanitarna in fitosanitarna vprašanja (npr. glede svinjine, genskega materiala goveda, rastlin in rastlinskih proizvodov).

Brazilija/Argentina

- Argentina: zahteve po lokalni vsebini;
- Brazilija in Argentina: ukrepi, ki zavirajo izvajanje pomorskih storitev med državami Mercosurja.

⁹ Opis navedenih ovir se nahaja v Poročilu o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe 2013, glej

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2013/march/tradoc_150742.pdf

2.3 V žarišču – Rusija, eno leto po pristopu k STO

Čeprav je Rusija k STO pristopila že avgusta 2012, še ni v celoti izpolnila svojih zavez STO. EU ostaja zaskrbljena zaradi množice ovir, ki še naprej otežujejo dostop gospodarskih subjektov EU na ruski trg.

Za seznam več kot 150 izdelkov, vključno z mesom, oblačili, hladilniki, rabljenimi vozili, avtomobilskimi deli, papirnimi izdelki in izdelki iz Sporazuma o informacijski tehnologiji, je Rusija nepravilno izvajala usklajene carinske stopnje STO. Nekatere tarifne postavke so bile 1. septembra 2013 popravljene, vendar ostajajo vprašanja o nekaterih izdelkih, kot so papirni izdelki, avtomobilski deli ter kmetijski izdelki.

EU je 9. julija 2013 pred STO prvič sprožila postopek reševanja sporov z Rusijo, da bi odpravila pristojbino za recikliranje avtomobilov za uvožena vozila. 15. oktobra 2013 so v dumi sprejeli predlog spremembe, ki domačim proizvajalcem avtomobilov nalaga enako pristojbino za recikliranje kot tujim, s čimer so odpravili diskriminatorne elemente, ki jih je vseboval prvotni predlog zakona. Vendar pa je treba v naslednjih mesecih izvajanje tega zakona ter morebitnih dopolnilnih ukrepov za domače proizvajalce avtomobilov še naprej budno spremljati.

V zvezi s tarifnimi kvotami za les, navedenimi v dvostranskem sporazumu o lesu med EU in Rusijo, sklenjenim v okviru pristopa Rusije k STO, je bil nedavno dosežen določen napredek, in sicer z odpravo diskriminatornega „seznama izvoznikov“ 4. novembra 2013, ki ga je pred tem uporabljala Rusija. To je močno omejevalo sposobnost podjetij za izvoz v okviru tarifnih kvot za les.

Na področju sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov so vir mnogih težav nepregledni, diskriminatorni in nesorazmerni postopki nadzora in odobritve, prestroge zahteve glede ostankov antibiotikov, mikrobioloških meril ter ostankov pesticidov, ki so nezadostno skladni s Sporazumom STO o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih ter z ostalimi mednarodnimi standardi in praksami. Rezultati pregledov ali ugotovitve mejne kontrole na področju kmetijskih izdelkov in rastlin še naprej dnevno ustvarjajo ovire za trgovanje. Rusija je sprejela posebne ukrepe za več držav članic, npr. glede hlajenega mesa in začasne ustavitve izvoza kategorij proizvajalcev, medtem ko so bile po ugotovljenem neizpolnjevanju predpisov v nekaterih državah članicah določene prepovedi uvedene za celotno EU. Navedene omejitve uvoza negativno vplivajo tudi na delovanje trgovine na drobno in veleprodaje ter zavirajo učinkovito upravljanje dobavne verige. Od marca 2012 veljajo omejitve uvoza goveda in prežvekovalcev (zaradi virusa Schmallenberg) ter živih klavnih prašičev.

V okviru carinske unije je Rusija sprejela zakonodajne postopke za uskladitev svojih sanitarnih in fitosanitarnih tehničnih predpisov z mednarodnimi standardi in praksami. EU je predložila seznam zahtev za uskladitev s partnerji carinske unije. Vendar do zdaj o izvajanju ni bilo dokazov, razen na področju pesticidov.

Na področju tehničnih ovir pri trgovanju se gospodarski subjekti EU še vedno soočajo s številnimi horizontalnimi in sektorskimi ovirami pri trgovanju z Rusijo zaradi obremenjujočih tehničnih predpisov, nepregledne uporabe zahtev, sočasnega izvajanja več postopkov, certifikacije, ugotavljanja skladnosti ter postopkov pridobivanja dovoljenja, ki se delno prekrivajo in so preobsežni, in ki v veliki meri ostajajo neskladni s sodobnimi mednarodnimi predpisi in standardi.

Tehnični predpisi so zdaj sprejeti na ravni evrazijske carinske unije (Rusija, Belorusija, Kazahstan). Ti tehnični predpisi pogosto ne temeljijo na mednarodnih standardih ter uvajajo preobremenjujoče zahteve za postopke certifikacije, obveščanja in označevanja. Med nedavne primere spadata tehnični predpis carinske unije o varnosti potrošniškega blaga ter blaga, namenjenega otrokom in mladostnikom (ki se med drugim nanaša na tekstil, oblačila in obutev) ter osnutek tehničnega predpisa carinske unije o varnosti alkoholnih izdelkov. Odkar so 24. januarja 2014 odkrili afriško prašičjo kugo pri divjih prašičih blizu beloruske meje, je Ruska federacija *de facto* prepovedala izvoz živih prašičev in svinjskih proizvodov s celotnega ozemlja EU. Ta ukrep se zdi nesorazmeren in neutemeljen.

3. Nove pomembne ovire, ki so se pojavile v letu 2013

Izvozniki žganih pijač in vina EU so se soočili z novo oviro za dostop na trg, saj so se kitajski organi februarja 2013 odločili testirati vsebnost ftalatov v teh izdelkih ali prositi za rezultate testiranja. Najbolj zaskrbljujoče je to, da so ti izvoženi izdelki skladni z zakonodajo EU ter učinkovito varujejo zdravje in varstvo potrošnikov v Evropi. Medtem so kitajski organi omejili zahteve za testiranje vsake pošiljke. Vendar Kitajska še ni dokončno oblikovala ocene tveganja, na podlagi katere bo določila zakonsko dovoljeno vsebnost ftalatov v živilih.

Poleg tega je junija 2013 Kitajska začela protidampinško in protisubvencijsko preiskavo vin, uvoženih iz EU. Komisija natančno spremlja preiskavo v teku in si bo po najboljših močeh prizadevala preprečiti uvedbo neupravičenih protidampinških ali izravnalnih ukrepov za vina EU.

Indija je carino za nova vozila najvišjega razreda zvišala iz 75 % na 100 %, hkrati pa je zvišala tudi dajatve za nove motorje z delovno prostornino motorja najmanj 800 cm³ iz 60 % na 75 %. Zdi se, da ti ukrepi, poleg višanja uvoznih dajatev za druge izdelke, sledijo splošnejši politiki, ki se težko uskladi s politično zavezo Indije skupini G-20, da se vzdrži sprejetja kakršnihkoli zaščitnih ukrepov.

Poleg tega se zaradi nove razlage in izvajanja zahtev Indije za označevanje živil veliko število uvoženih pošiljk živil blokira. Napovedan novi pristop pomeni, da je treba v državi izvora vse podatke na označbah natisniti na originalno embalažo in ne več na nalepko, v carinskem skladišču pa se lahko nalepijo le podatki v zvezi z Indijo.

Japonska agencija za gozdarstvo je 1. aprila 2013 uvedla program točk za uporabo lesa, ki je privedel do diskriminatornega obravnavanja uvoženega lesa v razmerju z domačimi vrstami lesa. V okviru te iniciative so sodelujoči potrošniki, ki kupijo nove domove, zgrajene iz vsaj 50,1 % lokalno pridelanega lesa, upravičeni do največ 300 000 točk za uporabo lesa (z enakovredno vrednostjo v jeni, ki ustreza vrednosti največ 2 250 EUR), ki jih lahko uporabijo za nakup določenih lokalnih gozdarskih, kmetijskih ali ribiških izdelkov.

Do zdaj so bile odobrene samo japonske vrste lesa, medtem ko so bili zahtevki za tuje vrste, vključno s Švedske, iz Avstrije in Romunije, zavrnjeni. Agencija za gozdarstvo je 17. oktobra 2013 sprejela nove smernice, ki natančno določajo merila upravičenosti v okviru programa.

4. Sklep

V tem poročilu je ponovno poudarjeno, da ovire za dostop na trge strateških partnerjev EU še naprej obstajajo v različnih oblikah. Vendar nedaven pozitiven razvoj dogodkov na več območjih kaže, da je napredek vedno večji in da je evropska strategija dostopa do trga uspešna na več področjih. Kljub temu se nenehno pojavljajo nove ovire, zato bo EU še naprej zelo natančno spremljala te trge, da bi uporabila uspešne in usmerjene strategije odstranjevanja ovir.

Poleg ambiciozne dvostranske pogajalske agende, v katero so vključeni vsi naši strateški partnerji, je strategija dostopa do trga še naprej ključna za zagotovitev, da se bodo sklenjeni dvostranski sporazumi dejansko realizirali v trgovinskih tokovih na terenu. Ponovno se je izkazalo, da je učinkovito orodje tesno sodelovanje med Komisijo, delegacijami EU, državami članicami in podjetji tako v Bruslju kot v tretjih državah. Ta vidik partnerstva bi se moral v strategiji dostopa do trga še bolj okrepiti.

Da bi Komisija povečala svoja prizadevanja za odstranitev ovir v tretjih državah, bo še naprej brez obotavljanja uporabljala vsa razpoložljiva sredstva v okviru strategije dostopa do trga, vključno s trgovsko diplomacijo, dvostranskimi dogodki na visoki ravni, odbori STO ter izvrševanjem zavez tretjih oseb prek dobro usmerjenih postopkov reševanja sporov.